

Rom 6, 3

3: Eller vet dere ikke at alle vi som ble døpt til Kristus Jesus, ble døpt til hans død?

Eller vet dere ikke - et uttrykk som antyder sammenhengen med det som er sagt like foran. "Hvordan kan vi som døde fra synden, fortsette å leve i den? Eller vet dere ikke ..." Med disse ordene henvender apostelen seg til dem som kunne komme på slike tanker, at vi på grunn av den overstrømmende nåden bare kunne bli værende i synden. Han forutsetter at de visste hva en kristen dåp innebærer. Derfor minner han dem bare kort om dette, på denne måten. Var de derimot ukjente med hva dåpen innebar, så var dette en uvitenhet som pådrog dem straff. Det er noe slikt som ligger i dette uttrykket.

alle vi som ble døpt til Kristus Jesus. Paulus sier vi er døpt til Kristus. Selv om dåpen, i overensstemmelse med Kristi forordning, skjer i (eller til) hele Den guddommelige treenighetens (Faderens, Sønnens og Den Hellige Ånds) navn (Mat 28: 19), så kalles den likevel en dåp spesielt til Kristus (konf. Gal 3: 27). Og vi vet hva grunnen til dette er: Frelsen er bare i ham. Han alene er veien. Han er døren. Ingen kommer til Faderen uten gjennom ham. Faderen har gjort Kristus til vår frelses høvding, vår yppersteprest, profet og konge. Faderen viser alt som er kjød hen til ham, og sier: "Kys (hyll) Sønnen", "hør ham". Til ham skal vi døpes, og med ham skal vi forenes. For i ham er Livet.

Og ordet "til" (døpt til Kristus Jesus) uttrykker det inderligste samfunn og delaktigheten med Kristus i hele den arven vi får ved dåpen. Dette samfunnet og delaktigheten finner vi ennå sterkere uttrykt gjennom ordet "forenet med ham" (v. 5). For et menneske som er døpt, og som tror, kan vi ikke lenger se på som en selvstendig person. Han er helt konkret en del av Kristus, en "gren på ham" (Joh 15: 2, 5), et "lem på hans legeme" (Rom 12: 5, Kol 2: 19). Slik at det som møter dette lemmet, det møter også hodet. Og det hodet eier, det eier også lemmet.

Men kan dette være sant? Kan det tenkes at her forkynner vi et altfor herlig budskap? Er det virkelig sant at dåpen innebærer et så inderlig samfunn med Kristus? At vi altså helt konkret "forenes" med ham? Er det helt sikkert at Paulus hadde en slik mening med dåpen? La oss da se hvordan han med helt klare ord taler om dette i Gal 3: 27: "For så mange av dere som ble døpt til Kristus, har ikledd dere Kristus". Legg merke til ordet "ikledd" -! "Ikledd dere Kristus", svøpt dere inn i ham. Dette må jo helt klart tale om samme inderlige samfunn med Kristus som ordet "forenet" uttrykker.

Å "ikle seg Kristus" har to betydninger. Først, slik som her, å bli ett med hele hans person, hans fullbrakte verk og fullkommenhet innfor Faderen. Og for det andre: at vi i det daglige viser oss i hans hellige og gode liv, "ikler oss inderlig barmhjertighet, godhet, ydmykhet, saktmodighet og tålmodighet", osv. (Kol 3: 10-13). Rom 13: 14, der det heter: "ikle dere Herren Jesus Kristus", har denne siste betydningen. Men at det her, i Gal 3: 27, menes vår delaktighet i Kristi rettferdighet og fullbrakte verk, det ser vi av den sammenhengen disse ordene står i. Sammenhengen er jo denne: "For dere er alle Guds barn ved troen på Kristus Jesus (v. 26). For så mange av dere som ble døpt til Kristus, har ikledd dere Kristus". Her vil Paulus bevise at de kristne i Galatia virkelig var Guds barn. Og det gjør han på følgende måte: Først sier han at "ved troen på Kristus Jesus" var de Guds barn. Men, for at de liksom med egne øyne kan se at de virkelig er Guds barn, tilføyer han denne forklaringen: for i dåpen har dere ikledd dere Kristus.

Kristus er Guds evige Sønn. Når de da var ikledd ham, så var de dermed også "Guds sønner" (gl. svensk bibeltekst - i vår tekst: "Guds barn"), slik det da også helt klart lyder: "dere er alle Guds barn ved troen på Kristus Jesus. For ... dere har ikledd dere Kristus". Og dette at vi ble ikledd, sier han, det skjedde ved dåpen.

At dette virker så altfor stort og fremmed på oss, kommer bare av den uhyggelige vantroen i hjertet vårt, og djevelens sterke påvirkning. Han gjør alt for å hindre at vi skal få en sterk trøst, som kan skade hans rike. Alt vår store Gud gjør for oss mennesker, er fullt av hans kjærlighet. Og alt sammen er uendelig stort og høyt over alle våre tanker og meninger. Det burde vi tenke nøye over. Han har jo skapt oss til sine barn, og til arvinger av hele sitt rike. Så har han gitt sin enbårne evige Sønn til å være den førstefødte bror, vår slekts omsorgsfulle hode, og først og fremst vår Frelser, vår Forsoner og Forsvarer. Han har gitt, og gir oss daglig, sin Hellige Ånd. Den skaper et vidunderlig guddommelig verk i hjertene våre, som vi ikke kan bortforklare. Skulle det da være ulikt ham, være for mye å vente oss av hans kjærlighet, at han også gav oss et slikt middel som kunne forene oss med ham, som dåpen er? En ytre og synlig handling, som var det middel som gjorde at det enkelte menneske fikk del i all hans nåde, at de ble tatt opp og innvidd i hans nådepakt.

Vi ser hvordan apostlene omtaler dåpen. At i den er det vi "ikles Kristus", "forenes" med ham, "renses", og "frelses" (Ef 5: 26, 1Pet 3: 21, Tit 3: 5). Da kan vi virkelig undres over at dette dyrebare Guds nådemiddel blir så foraktet, som det faktisk blir. Men grunnen til at dåpen ringeaktes, er den samme som når jødene foraktet Kristus: det ser så lite ut, gjør så lite av seg! Kristus ble født i en krybbe, var fattigere enn fuglene og revene, "han hadde ingen skikkelse og ingen herlighet. Han hadde ikke et utseende så vi kunne ha vår lyst i ham, en smertens mann, vel kjent med sykdom". Derfor "aktet vi ham for intet", sier Jesaja profetisk på jødenes vegne (Jes 53). På samme måte går det med dåpen. Luther sier: "Vi ser bare på vannet, med samme øyne som kyrne, som vet at det kan brukes til å drikke". Vi glemmer fullstendig at den store Herren Gud har knyttet sitt hellige løfte til vannet.

Det går med oss slik som det gikk med den syriske høvedsmannen Naaman, da profeten Elisa sa: "Gå og bad deg sju ganger i Jordan! Så skal ditt kjøtt bli frist igjen, og du skal bli ren". Men Naaman så bare på selve vannet, og sa at vannet i Jordan umulig kunne være bedre enn det vannet de hadde på hans eget hjemsted, Damaskus. Han var fullstendig blind for at løftet fra Guds profet bare var knyttet til vannet i Jordan. Vi ser hvor treffende og viktig Luthers bemerkning er, omkring dåpen. Den som har vært barnelærdommen i skolene våre: "Vannet virker visst nok ikke dette, men Guds ord, som er med og nær vannet. Og troen, som griper det ordet som er knyttet til vannet - og setter sin lit til det. For uten Guds ord er det bare vann, og ingen dåp. Men med Guds ord er det en dåp, et nåderikt livets vann, og et bad til gjenfødelse ved Den Hellige Ånd".

I sin visdom har Gud akkurat derfor knyttet vår frelse til de minste og mest uanselige midlene. For at vi nettopp skulle stilles overfor dette valget! Om vi ville holde oss til hans ord, - eller tvert imot heller se på det som skinner, som er stort og blir lagt merke til. Gud prøver oss på denne måten, gjennom forhold og saker som er små og uanselige. Han bruker dem som en slags sikt (såld). Gjennom denne sikten blir alt stort skilt ut fra hans gode hvete. Det er den trange port. Det er bare de som er virkelig små og enfoldige som kommer gjennom den, inn i hans rike. Det er de som har fått troen. Derfor sa han også om de små barna: "Guds rike hører slike til". Det er det som er "dåraktig", som er "svakt" og "står lavt i verden", og det som "blir foraktet". Det utvalgte Gud seg, "for å gjøre de vise til skamme" (1Kor 1: 27-28).

La oss, i åndelige saker, akte oss vel for "det største skadedyret: fornuften!" (Luther). Vokt deg for å fortape deg i det du ser med øynene dine - så du i spørsmålet om dåpen bare blir stående med

blikket festet til vannet, og glemmer helt at det var til dåpen den store, nåderike Herren knyttet sitt løfte om evig liv og salighet, da han innstiftet den (Mark 16: 16, Joh 3: 5).

Den kristne dåp er, slik Augustin uttrykker det, et "synlig nådeord". Gjennom dette kommer den kjærlige Gud og hjelper vår svake tro. Liksom rører ved det enkelte menneske, og sier: "Det er deg dette gjelder. Deg tar jeg opp i mitt rike. Deg gir jeg min Sønn og alt hans fullbrakte verk". Vi ser at Herren Gud ofte har gitt menneskene slike ytre og synlige tegn, som han har bundet hjelp og spesielle gaver til. Når Israels barn skulle utfries fra den egyptiske trelldommen, og skånes for dødsengelen, så skjedde det ved et synlig tegn. Blodet fra offerlammet skulle strykes på dørstolpene. Når de på sin vandring i ørkenen fikk dødelige bitt av serafslangene, skulle det lages en serafslange som skulle settes på en stang. Når menneskene som var bitt så på den, ble de frelst fra døden. Når Naaman skulle bli legt fra sin spedalskhet, skjedde det ved at han skulle bade seg sju ganger i Jordan, - osv.

Et slikt merkelig, ytre nådemiddel er dåpen. Gjennom den er det Gud på en synlig måte oppretter sin pakt med det enkelte menneske. Pakten som hele hans evangelium forkynner: at han i Kristus vil være vår evige Fader, vil aldri dømme oss etter våre synder og etter loven, men etter sin elskede Sønns rettferdighet og fullbrakte verk. Gjennom denne pakten er det også vi tar farvel med et liv i synden, og at det gamle mennesket blir festet til korset.

Denne pakten kan nok brytes av menneskene. Og den som da for alltid blir borte fra pakten, er dermed forlapt. Men fordi Gud på sin side alltid er trofast imot pakten, så skal dåpen, hvis du har oppfattet den rett, kunne hjelpe og trøste deg i den aller vanskeligste tilstand. Store og nedbrytende stormer av fristelser har kanskje endevendt hele din kristendom. Du ligger der død og utslått. Du ser ikke noe som helst av Guds verk i deg, eller hans godhet mot deg. Da er det den evige, trofaste Gud fremdeles minnes sin pakt med deg. Da taler han til deg slik han taler gjennom profeten Jeremia til sitt falne folk, som han hadde opprettet sin pakt med. Han sier: "Er da Efra'im min dyrebare sønn og mitt kjæreste barn, siden jeg ennå må komme ham i hu, enda jeg så ofte har talt imot ham? Derfor røres mitt hjerte av medynk med ham, jeg må forbarme meg over ham, sier Herren" (Jer 31: 20).

Legg merke til dette!: "jeg må komme ham i hu", jeg tenker på min gode pakt med ham, "derfor røres mitt hjerte av medynk med ham, jeg må forbarme meg over ham". Dette forteller deg at hva du enn har gjort, eller hvordan du enn har det akkurat nå, så vil Gud kanskje ennå komme i hu hva han talte til deg da han tok deg inn i sin pakt, og derfor ennå vil forbarme seg over deg. I dåpen har vi en ekte evangelisk trøst, som er opprettet totalt utenfor oss selv, bare på Guds egen nådige gjerning og evige trofasthet. Dette må alle kristne vite og huske på når de leser ordene: "alle vi som ble døpt til Kristus Jesus".*

[* Dette forstod de to doktorene Luther og Weller. Når sistnevnte en morgen var særdeles nedslått, og sa at nå stod det ille til med hans kristendom, da spurte Luther ham bare: "Men er De ikke døpt?" Og dette ene spørsmålet, fortelles det, ble en sånn trøst for Weller, at en lang evangelisk preken ikke kunne trøstet ham mer. Og tenk på den trøsten Pretorius har hatt av dåpen! Å, hvor sørgelig det er at så mange kristne ikke kjenner dåpens rike betydning, eller rett og slett er forført fra sannheten om den, så de nå ikke ser annet i den enn en bekjennelse og en lydighetsgjerning! Paulus, og hele Det nye testamente, lærer oss noe ganske annet!]

Men nå vil vi ta for oss den betydning dåpen har for vår helliggjørelse, eller for å døde kjødet. Og for å øve oss i vandre i det nye livet, som Kristi etterfølgere. Paulus sier om dette: Vi ble døpt til Hans død. Vi har tidligere sett ham tale om forsoningen i Kristi død, som den eneste rettferdighet vi har overfor Gud. I kapitlet foran sa han f. eks. at "Kristus døde for oss mens vi ennå var syndere", "vi ble forlikt med Gud ved hans Sønns død", osv.

Ved at vi har fått del i hele Kristi døds betydning innfor Gud, står vi for Gud like rettferdige som om vi selv hadde lidd døden for våre synder.

Det er først og fremst dette som er budskapet i at vi er døpt "til Kristi død". Altså at hans død skal være vår død, hans rettferdighet vår rettferdighet. Dette har Paulus talt om tidligere. Men nå taler han om ennå en annen side ved dette: At vi dermed også er døpt til en død som "har likhet med hans død" (v. 5). Nå vil han si at på samme måte som Kristi død "den døde han for synden én gang for alle, men det livet han lever, det lever han for Gud", slik er også vi innvidd til samme veien. Til å dø fra synden og leve for Gud. At dette er Paulus' mening her, ser vi av v. 4, 5, 6, 11 m. fl.

Disse to: syndenes forlatelse - og det å dø bort fra synden, står da også i den sterkeste sammenheng med hverandre. Det viser enhver kristens erfaring. Jeg har fått del i den store nåden Kristi død har oppnådd for meg, som stadfestes for meg gjennom Ordet og sakramentene. Og akkurat det at jeg har fått del i denne nåden, er det jo som gjør at jeg har fått en hellig Ånd i hjertet mitt. Og denne hellige Ånden kan ikke tåle synd. Dermed er jeg straks inne i denne likheten med Kristi død. Dåpen er på samme tid både et paktsdokument og et skilsmisse-brev. I dåpen har Kristus så konkret bundet seg til oss, og vi til ham. Så vi overfor Gud skal både være og eie alt det han er og eier. Men i dette har vi dermed samtidig undertegnet skilsmisse-brev overfor synden. Om at vi aldri mer skal være i dens tjeneste, men tilhøre ham som har kjøpt oss med sitt blod. Det var dette som ble understreket i spørsmålet som tidligere ble stilt til dem som skulle døpes: "Fornekter du djevelen og alt hans verk og alt hans vesen?" Om dette spørsmålet blir uttalt, eller ei, så innebærer dåpen alltid en slik fornektelse av synden og alt djevelens verk.

Og her finner vi så apostelens dypeste argumentasjon imot den ugudelige innstillingen, at vi bare skulle kunne fortsette i synden, for at nåden kan bli større. Paulus vil her si: Tenk nå etter: Hva var det som førte til at dere ble kristne? Dere er jo døpt til Kristus! Vet dere ikke hva denne dåpen innebærer? Ikke bare at dere ved syndenes forlatelse er gjort helt rene. Men også at det syndige kjødet er fradømt livet og overgitt til døden, for at det skal dukkes under. Derfor skal det livet dere nå lever, alltid innebære dødelse av synden. Hver eneste én som blir en kristen og får del i nådepakten, har dermed tatt farvel med hele sitt tidligere liv i synden, for aldri mer å vende tilbake til den. Men i alle sitt livs dager være Den korsfestedes etterfølger, og døde sine synder. Det er slik denne pakten med Kristus er: "Vi ble døpt til hans død".

Men så må dette ikke bare bli vakre ord og tanker, men sannhet og virkelighet. Måtte hver eneste én som vil være en kristen, ha dette klart for seg! Det finnes alltid noen som bekjenner seg som kristne, men som likevel ikke har dette nye sinn som vil gjøre sin Herres vilje i alt som skjer. De kan ennå både støtte og forsvare forskjellige skjødesynder. De kan stå i et intimt forhold til noe som står i åpenbar strid mot Herrens bud og vilje. Men disse bedrar seg selv med en død og innbilt tro.

Når vi blir omvendt, kommer vi på ny inn i akkurat den pakten med Kristus som vi ble døpt til. Men vi er døpt "til hans død" - og hans død var en "død fra synden" (v. 10 svensk bibeltekst). Hvis så noen er blitt slave f. eks. under gjerrighet, slik at det å tjene penger og å øke sitt jordiske gods er blitt hovedsaken. Eller lever i kjødets lyst av ethvert slag: urenhet i tanker, ord og gjerning, misbruk av stimulerende midler, hissighet, hat, misunnelse, løgnaktighet, eller uredelighet i liv og forretning, osv. Hvis et slikt menneske søker til kristendommen, til Guds ord og Guds folk, og begynner å bekjenne sin tro på nåden - men holder fast ved sitt gamle forhold til sine synder -. Å, la oss si det på nytt: Han bedrar seg selv med en falsk og innbilt tro! Og all hans kristendom, hans kirke- og nattverdsgang, er bare et forferdelig skuespill.

Pakten med Kristus er en hellig pakt. "Vi ble døpt til Hans død". Ganske riktig er Kristi rike fullt av synd og jammer. Den som tilhører dette riket får i sannhet kjenne på alt mulig vondt i sitt gamle hjerte. Kjenner på kjødets lyster og begjæringer, eller opplever at du faller og gjør synd. Men det er ikke det vi nå er opptatt med. Nei, her taler vi om det å bli værende i sitt gamle forhold til synden, og det hører ikke hjemme i Kristi rike. "Om noen er i Kristus, da er han en ny skapning". Alle Guds barn har fått et hellig sinn som gjør opprør mot synden. Men kan du da samtidig ha et avslappet og positivt forhold til din gjerrighet, til at du er æresyk, til din utukt, din hissighet eller hat -? Å stå i et åpent og godt forhold til noe slikt, ja rose og unnskyldte det, det er dette som avgjort vitner mot deg. Å være så uheldig å falle og begå synd, er ennå ikke noe brudd på din pakt med Kristus. Men å gi synden frie tøyler, hulle og forsvare den, det er å bryte pakten. "Vi ble døpt til hans død".

Skal du så virkelig døde synden, da må du ha en villig ånd, selv om det er bittert for kjødet. Også Kristi menneskelige natur skalv vel for dødens gru. Men i sin ånd var han villig til å ta kalken fra sin Fars hånd. Slik talte han da også om sine barn som tror på ham: "Ånden er villig, men kjødet er skrøpelig". Hvis den villige ånden har forlatt hjertet ditt, da er all kamp mot synden bare noe loven driver deg til. Da er det hykleri, for det er ikke av hjertets lyst du gjør det. Skal du beholde den villige ånden, da må du leve i troen. I denne salige trøst og visshet om at Gud forlater alle syndene dine. I tillegg er det nødvendig å holde klart for seg at hvordan det så enn går med deg i striden, enten det nå går bedre eller dårligere med å bekjempe synden, så står alltid nådepakten fast hos Gud. Når du lever i den pakten, og øver deg i å dekke deg helt med Kristi rettferdighet. For det er bare på Kristi rettferdighet nåderiket hviler - ja, "hersker" over alle synder.

Nettopp dette at du øver deg i å tro nåden, samtidig som du kjemper mot og døder synden, er et godt tegn. La det være det sikreste vitnesbyrd om at hvor ille det enn ofte ser ut, så lever du ennå i en sann nådestand. Og så lenge du av hjertet tror på en slik nåde, så skal du alltid oppleves på nytt til å følge din trofaste Frelser og døde synden. Men for kjødet blir denne veien bitter. Det går jo også tydelig fram av at det heter "døpt til hans død". For Kristi død var en bitter død. Det hørtes sterke rop fra ham da han oppgav ånden. Når kjødet skal korsfestes, kan du komme til å oppleve det så bittert at du også må rope, når du i nød og angst påkaller Herren. Da er det om å gjøre at vi ikke blir så trøtte at vi gir opp. Djevelen vil helst utpine hver eneste kristen, så vi skulle gi opp i striden. Og rett og slett gi oss til å følge kjødet på nytt, og finne en eller annen unnskyldning for synden.

Da er det viktig å holde klart for deg at du er en kristen og lever i Guds pakt. At du eier en uendelig stor lykke, og er på vei mot en evig herlighet. Men da vil du også gjerne være villig til å lide litt for dette. Kronen venter med lønnen til alle framstormende, redelige stridsmenn. "Dette er et troverdig ord: For dersom vi døde med ham, skal vi også leve med ham. Hvis vi holder ut, skal vi også herske med ham". Snart kommer den tiden da vi ikke lenger skal ha noen kamp og nød for synden, ingen gråt, intet rop mer. Bare en evig frihet fra alt som er vondt og bittert. Dette skildres slik i Skriften: "Gud skal tørke bort hver tåre fra øynene deres, og døden skal ikke være mer, heller ikke sorg, eller gråt, eller smerte skal være mer; for de første ting er blitt borte".